

ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВИХ БІБЛІОТЕК У РОЗРІЗІ «ВІДКРИТОЇ НАУКИ»: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Христина Серeda,
н. с. ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

2021 рік - «Горизонт Європа»

Завдання для України:

розширення представництва в Європейському дослідницькому просторі (European Research Area, ERA)

Європейська хмара відкритої науки

**EUROPEAN OPEN
SCIENCE CLOUD**

(European Open Science Cloud, EOSC)

OpenAIR – репозитарій відкритих даних, програмних платформ та публікацій в рамках програми «Горизонт 2020» із забезпеченням дотримання принципів FAIR

Принципи FAIR

стандарти, яким мають відповідати дані та метадані (опис даних):

(Findable) – легкий пошук

(Accessible) – забезпечення доступу

(Interoperable) – інтероперабельність

(Reusable) – ліцензії для багаторазового використання

Європейська хмара відкритої науки (EOSC)

EOSC – це віртуальне середовище з відкритими та безперервними сервісами зберігання, управління, аналізу та повторного використання даних досліджень незалежно від кордонів і наукових дисциплін

EOSC зосереджується на: даних, навичках, сервісах, інфраструктурі

Переваги впровадження EOSC:

- підвищення якості наукових досліджень
- протидія науковому шахрайству
- прискорення фундаментальних досліджень
- підвищення ефективності міждисциплінарних досліджень
- створення проривних наукових інновацій

Проблеми

- неурегульованість політики у сфері відкритого доступу до наукових даних
- відсутність чітких орієнтирів розвитку бібліотек в Україні
- відсутність нормативно-правової бази впровадження парадигми «відкриті інновації — відкрита наука — відкритість до світу» в Україні
- недостатній рівень професійних навичок системних адміністраторів ресурсних центрів
- недостатній рівень професійних навичок дослідників, що працюють з даними

Напрямки підтримки бібліотеками відкритої науки:

- пропаганда та підвищення обізнаності дослідників про інструменти, сервіси та механізми відкритої науки
- створення та підтримка архівів (репозитаріїв) відкритого доступу
- технічна підтримка ефективного обміну публікаціями або даними (метаданими)
- використання моделі «бібліотечне видавництво» (Library Publishing)
- сприяння розвитку політики та стратегій управління дослідницькими даними
- підтримка бібліотеками Initiative for Open Citations

Initiative for Open Citations – головна ідея?

Весь цикл наукового дослідження (від пошуку інформації, до аналізу цитувань представлених результатів) здійснюється відкритими засобами та інструментами

I4OC – це співпраця всіх зацікавлених сторін з метою забезпечення необмеженого доступу до даних про цитування в науковій літературі

Initiative for Open Citations

ORCID

Connecting Research
and Researchers

Використання унікальних цифрових ідентифікаторів вчених

Створення єдиного міжнародного реєстру вчених

Створення якісних метаданих

ORCID дозволяє поєднувати ідентифікацію імені автора з інформацією про його наукову діяльність

Використання DOI (Digital Object Identifier)

DOI-об'єкт – дані, що складаються з унікального ідентифікатора, URL та набору метаданих

Структура ідентифікатора DOI – це рядок з цифр та літер, до елементів якого належать префікс («Publisher ID») та суфікс («Item ID»)

Передавання даних у Crossref

Crossref – наразі найбільша база відкритих цитувань у світі

Видавці подають у Crossref списки використаної літератури, алгоритм Crossref порівнює отримані метадані з посиланнями на DOI і встановлює зв'язки між записами в базі

Використання сервісу **Cited-by** від **Crossref**

Дякую за Вашу увагу!